

ere, bør anlægges, kommer det næste Spørgsmaal: Hoor skulle de anlægges? Det er selvfølgelig et Spørgsmaal, hvis Besvarelse for en stor Del maa overlades til Teknikere. Men der er dog visse Punkter, man bestemt kan udpege, og hvorom Alle turde være enige. Som et saadant Punkt skal jeg i første Linie nævne Hirtshals. Der blev forrige Aar til Anlæg af en Baadehavn paa dette Sted bevilget nogle og trediede Lufinde Kroner, og, efter hvad jeg veed, er denne Havn nu allerede sin Fuldbendelse nær trods de store Banfælgeligheder, den dygtige Entrepreneur har havt at kæmpe imod. Forholdene ere nu ogsaa ved Hirtshals lettere for Anlægget af en Havn end maatte noget andet Sted paa den nordvestlige Kyst af Sjælland. Ved Hirtshals findes nemlig ikke saaledes som længere Syd paa store Sandbaner baade inde Landet og ude i Vandet, der virke forstyrrende paa Strømløbet. Der findes derimod en Stenrevle, der strækker sig lige fra Hirtshals til Frederikshavn, foruden at der er flere Baner, man lettere kan opbyde. Det gjør det meget lettere at støbe Betonblokke, naar man har Sten ved Haanden, og da der ikke er langt ud til dybt Vand, behøver man ikke saaledes som paa de fleste andre Steder at frygte for en Tilfanding af Anlægget, dersom Molerne ikke lægges tilstrækkelig langt ud i Havet, idet her ikke er den Mængde Sand, der findes længere Vest og Syd paa. Altsaa synes Hirtshals at være det Punkt, der fortrinnsvis egner sig til et Havnearlæg, og hvor Forløbet først bør gøres, og det blev ogsaa under Forhandlingen om denne Sag ifjor udtalt, at man, naar man havde vundet tilstrækkelig Erfaring, vilde gaa den Vej at anlægge en større Havn ved Hirtshals. Denne Plan, at anlægge en Havn der, er desuden gammel. Jeg har liggende for mig en Plan dertil, der allerede er 12—14 Aar gammel, og den synes at have været saa god, at man derpaa har grundlagt den Baadehavn, man nu vil anlægge. Vil man da vedblive at udvilde Systemet, kan man paa Grundlag af denne Havn sikkre Anlægget først ud til 16 Fods Dybde og, om man saa vil, senere ud til 24 Fod; men jeg antager, at en Havn med 16 Fods Vand foreløbig vil være aldeles tilstrækkelig ved Hirtshals. Den vilde nemlig være tilstrækkelig dels til Besørgelsen af den nordste Trafik, dels til Besørgelsen af den engelske Trafik. Fra Hirtshals til den nærmeste Havn i Norge er der vistnok ikke mer end 16 Mil, om trent samme Afstand som fra Østeborg til Frederikshavn, og det er indlysende, at en Havn der vilde være af allerførste Betydning for hele Trafikken imellem Norge og Sjælland, som allerede i Forveien ikke er ubetydelig, ligesom der er stor Sandsynlighed for, at der vilde blive tilført den ydste Jernbane en meget betydelig gennemgaaende Trafik, navnlig Persontrafik, men vel ogsaa Gods-trafik fra Norge. Det forudsættes nemlig som selvfølgelig, at Havnen ved Hirtshals maatte set-

tes i Jernbaneforbindelse med den ydste Jernbane, altsaa ved Anlæg af en Bane fra Haanen til Hjørring. Var det slet, vilde jo Norge ved at tilbagelægge disse 16 Mil tilføje have Afgang til Fastlandet, da vilde enhver Rejsende, der afgik fra Norge, ved at passere disse 16 Mil komme i Jernbaneforbindelse med Paris eller hvilket som helst andet Sted, hvorhen han vilde i Verden. Det er altsaa baade direkte og indirekte, at en Havn ved Hirtshals vil tilføre Staten betydelige Fordele, og de Omkostninger, der vilde være forbundne med at anlægge en saadan Havn, kunne ikke siges forholdsvis at være store. Omkostningerne ved Anlægget af en Havn indtil 16 Fods Dybde har jeg hørt anslaaede til en Sum af mellem 600,000 Kr. og 1 Million, og da et Jernbanearlæg fra Hirtshals til Hjørring, der jo vil blive 2 Mil langt og maa være af første Klasse, efter som en betydelig Godstrafik kan ventes paa det, vel vil koste 800,000 Kr. høist regnet, vil Udgiften til det hele Anlæg efter Kyndiges Mening i alt Jald ikke overstige 2 Millioner Kr. Selv om Haanen ikke direkte skulde kunne forrente sig gennem Havneafgifterne, hvilket jeg dog forresten ikke anser for umuligt, saa er det jo klart, at de indirekte Fordele, Staten vil opnaa ved et saadant Havnearlæg, dels derved, at der tilførtes Statsbanerne en betydeligere Trafik, dels derved, at Værdierne i disse Egne af Landet vilde stige, vilde være saa store, at man ikke burde betænke sig paa at stride til dette Anlæg saa snart som muligt.

Fra Hirtshals til Esbjerg er der imidlertid en meget lang Vej, og den langstrakte Kyst kan ikke være uden Havn. Man kan derfor ikke blive staaende ved en Havn ved Hirtshals; selv om man vilde gjøre en Begyndelse dermed, maatte man dog have i Tanker at føre denne Sag videre, og Meningerne kunne vel sagtens nok være delte med Hensyn til, hvor man skal lægge den anden Besthavn. I den Henseende har jeg for mit Bedkommende dannet mig en bestemt Mening, som jeg heller ikke skal undlade at udtale; men jeg taler ikke her paa alle Forespørgernes, men kun paa egne Begne. Jeg er nemlig selv af den bestemte Formening, at det næste Havnearlæg bør være ved det vestlige Indløb til Limfjorden, altsaa mellem Agger og Thyborøn. Det er mig nemlig klart, at, hvis man aabner en Afgang til Vesterhavet fra Limfjorden, vil det have en ganske umaadelig Betydning for det store Bassin, som talbes Limfjorden og deler Sjælland i to Dele. Omkring dette Bassin, hvor der er meget frugtbare Jorder, ligge 9 Byer, som alle drive en forholdsvis blomstrende Handel, og der bor en Bybefolkning paa over 30,000 Mennesker og, jeg antager, en Landbefolkning af over 200,000 Mennesker. Der er desuden saa ganske overordenlig mange Forhold, der tale for, at man sikkert Strømløbet mellem Limfjorden og Vesterhavet. De Her-